

Nr 350.

Av herr **Lindgren**, *angående höjning av de statliga befattningshavarnas pensionsålder.*

Enligt vår officiella statistik — Statistisk årsbok 1927 — utgör hela antalet av statens befattningshavare, däri även inräknade riksdagens ombudsmän och verk, omkring 100,000, något mera om bisysslor inräknas, något mindre i motsatt fall. Löneutgifterna för denna personal uppgå till mera än 350 miljoner kronor årligen, samtidigt utgå emellertid även pension till f. d. befattningshavare, och elfte huvudtitelns anslag till det civila pensionsväsendet beräknas i årets statsverksproposition till nära $23\frac{3}{4}$ miljoner kronor samt för det militära till mer än $16\frac{1}{2}$ miljoner kronor. Jämföras sistnämnda siffror med närmast föregående års fastställda riksstater, så visar sig, att 1927 års riksdag beräknade för det civila pensionsväsendet något mera än $21\frac{1}{2}$ miljoner kronor, för det militära något mera än $15\frac{1}{2}$ miljoner kronor, medan motsvarande siffror vid 1926 års riksdag voro $21\frac{1}{4}$ miljoner kronor, respektive 15 miljoner kronor, vid 1925 års riksdag 21 miljoner kronor, respektive något mer än 15 miljoner kronor, vid 1924 års riksdag något mer än 19 miljoner kronor, respektive 13 miljoner kronor, vid 1923 års riksdag ej fullt 19 miljoner kronor, respektive nära $12\frac{1}{2}$ miljoner kronor. Att här föreligger en jämn och ingalunda obetydlig stegring, är uppenbart.

Orsakerna till detta i och för sig betänkliga förhållande kunna vara flera, men väsentligen torde endast tre kunna komma i betraktande, om man vill minska statens kostnader. Den ena orsaken kan ligga i ökat antal befattningshavare och därmed ökat antal pensionärer; den andra kan vara ökade lönebelopp och därmed också ökade pensionsbelopp till de enskilda befattningshavares, respektive f. d. befattningshavarna, den tredje kan vara ökad medellivslängd. Av dessa torde de båda först nämnda icke kunna lösryckas ur sitt sammanhang med organisations- och avlöningsfrågor i allmänhet, varemot den tredje orsaken både kan och bör tagas i betraktande oberoende av allt annat.

Om man då undersöker vad statistiken har att säga angående dödlighets-siffrorna för vårt land, visar sig att antalet döda på 1,000 av medelfolkmängden minskats från 27,40 under 1750-talet till 21,69 under 1850-talet och 14,19 under 1920-talet. Redan dessa siffror angiva, att livslängden i

Sverige väsentligen ökats. Det samma framgår av dödlighetssiffrorna för levnadsåldern efter 65 år: under 1750-talet avledo på 1,000 av medelfolkmängden i åldern 65—70 år 50,03, i åldern 70—75 år 82,57, i åldern 75—80 år 119,84, medan motsvarande siffror under 1920-talet voro 32,49, 52,85 och 86,80. Med denna ökning i medellivslängden har också följt en ingalunda obetydlig förlängning av den tid, varunder i genomsnitt en människa har kvar sin fulla verksamhetsförmåga och arbetskraft.

Under sådana förhållanden synes det vara i hög grad önskligt att undersöka, huruvida ej en framflyttning av pensionsåldern vore befogad och lämplig. Det kan icke vara någon mening i att pålägga staten pensioneringskostnader för personer, som ännu äro fullt tjänstedugliga, och samtidigt låta dem betala lön till deras efterträdare eller att låta pensioner utgå under längre tid än själva avlöningen, såsom dock ej sällan nu är fallet. Även om pensionsåldern som nu normalt utgör 67 år, icke skulle framflyttas med mer än exempelvis tre år till normalt 70 år — och motsvarande i fråga om annan pensionsålder — dock med rätt och vid styrkt oförmåga, skyldighet att avgå redan vid nu stadgad normal pensionsålder, så skulle en avsevärd besparing kunna göras, men därjämte också principen om självförsörjning genom arbete, så länge krafterna finnas, vida bättre än nu hävdas. Naturligen kan invändas, att härigenom ett fördröjande av de yngres befordran blir oundviklig men även om så skulle ske under övergångstiden, torde omsättningen efter hand reglera sig själv utan till någon skada för det allmänna.

Då pensioneringslagen är under omarbetning, men icke synes komma till detta års riksdag, utan först 1929, hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om höjning av de statliga befattningshavarnes pensionsålder samt för nästa års riksdag förelägga de förslag, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 20 januari 1928.

And. Lindgren,
Dingelvik.